

Programación Docente de Piano aplicado. Composición, Pedagogía e Musicoloxía

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA P.A.										
ESPECIALIDADE	Seleccionar opción							ITINERARIO	PEX, Pedagogía, composición e musicoloxía	
CARÁCTER	B) Obrigatoria							TIPO DE CLASES	Seleccionar Opción	
DEPARTAMENTO	Improvisación e acompañamento							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Ana Vaqueiro	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ana Vaqueiro, Nieves Salguero,
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Ana Vaqueiro				661537991 anavaqueiro@csmvigo.com					
	Nieves Salguero Núñez				646382391 nievessalguero@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento dos principios básicos da técnica pianística, da capacidade de lectura á primeira vista e da comprensión dos elementos e procedementos construtivos (estruturas harmónicas, procesos formais, etc.). Traballo dun repertorio de diferentes estilos elegido por la profesora.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	F.A.A.V.
TRANSVERSAIS	T 1, 3, 6, 13
XERAIS	X 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 13, 17, 21, 22, 24
ESPECÍFICAS	EC 1, 9 - EM1, 4 - EP 2, 3, 5 - EI2, 3, 5, 6, 7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Consolidar uns hábitos técnicos e posturais básicos dun xeito perdurable e consciente.	Todas
2. Adquirir un grao de destreza na execución que permita desenvolverse coa maior soltura posible no teclado, empregando as posibilidades sonoras do instrumento.	
3. Adoptar hábitos de estudo axeitados para adquirir unha progresiva autonomía como pianista.	
4. Adestrar a práctica da lectura a primeira vista a través da aplicación de conceptos analíticos prácticos.	
5. Adestrar a capacidade de acompañar unha melodía, a través da análise dos seus elementos formais e da improvisación de patróns rítmicos sobre a súa estrutura harmónica implícita.	

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Desenvolvemento técnico	1.1. Características físicas e sonoras do piano - 1.2. Funcionamento e efecto dos pedais - 1.3. Principios de dixitación pianística. - 1.4. Percepción interna da relaxación. - 1.5. Traballo das técnicas dixital e braquial. - 1.6. Perfeccionamento dos modos de ataque. - 1.7. Práctica de estudos e exercicios. - 1.8. Organización e optimización do tempo de estudo.	5
2. Práctica harmónica	2.1. Modo maior e modo menor. - 2.2. Acordes tríadas e de sétima de dominante. - 2.3. Duplicacións e enlaces correctos. 2.4. Procesos cadenciais clásicos. - 2.5. Notas alleas á armonía: nota de paso e apoxatura. - 2.6. Cifrado acórdico nos diferentes sistemas. 2.7. Creación de bloques manuais e condución das voces. - 2.8. Realización pianística de progresións harmónicas unitonais a catro voces a par tires dun cifrado dado. - 2.9. Realización pianística de progresións harmónicas unitonais nas diferentes tonalidades mediante transposición. - 2.10 Análise harmónico de par tituras. - 2.11 Improvisación sobre progresións harmónicas a través de fórmulas de acompañamento. 2.12. Acompañamento melódico.	5

3. Lectura a 1ª vista	3.1. Estrutura harmónica, rítmica, motívica e formal da textura polifónica. - 3.2. Grafía da partitura. - 3.3. Análise visual: relación entre a grafía e os xestos técnicos. - 3.4. Análise formal previo á lectura. - 3.5. Traballo intensivo tanto da lectura harmónica como da contrapuntística.	7
Total de sesións por cuadrimestre		

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases prácticas	17		17
Traballo persoal		71	71
Examen	2		2
Total de sesións por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Examen	Examen: realizar coa técnica e a velocidade axeitadas os exercicios técnicos, transpor tándoo en progresión harmónica con fluidez por toda a extensión do teclado.	todas	50
Traballo persoal	Amosar na aula unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual.	todas	50
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Examen	Examen: realizar coa técnica e a velocidade axeitadas os exercicios técnicos, transpor tándoo en progresión harmónica con fluidez por toda a extensión do teclado.	todas	50
Traballo persoal	Amosar na aula unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual.	todas	50
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Examen	Examen: realizar coa técnica e a velocidade axeitadas os exercicios técnicos, transpor tándoo en progresión harmónica con fluidez por toda a extensión do teclado.	todas	50
Traballo persoal	Amosar na aula unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual.	todas	50
EXTRAORDINARIA			
Examen	Examen: realizar coa técnica e a velocidade axeitadas os exercicios técnicos, transpor tándoo en progresión harmónica con fluidez por toda a extensión do teclado.	todas	50
Traballo persoal	Amosar na aula unha capacidade de aprendizaxe progresiva como resultado da optimización do rendemento da práctica individual.	todas	50
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		

8. Bibliografía, materiais e documentos

*Estas referencias son orientativas do nivel esixido na disciplina, podendo utilizarse nas clases outros materiais de nivel similar. O material de referencia pode consultarse na biblioteca do centro. Par te del pode también descargarse gratuitamente, en edicións xa descatalogadas e esentas de dereitos, na páxina: <http://imslp.org/wiki/Category:Composers>

Tema 1: Desenvolvemento técnico:

BERTINI, Henri: Estudios Op. 32. Real Musical, Madrid, 1991. BEHRINGER, Oscar: Estudios técnicos diarios.

BURGMÜLLER, Friedrich: 25 Estudios para piano, Op. 100. Real Musical, Madrid.

CORTOT, Alfred: Principios racionales de la técnica pianística, Ed. Salaber t, París.

CZERNY, C. Pequeños estudios de velocidad, Op. 636. Ed Peters, Londres, 1987.

CZERNY, Carl: Escuela de la velocidad, Op. 299. Real Musical, Madrid, 1999.

HELLER, Stephen: 25 Estudios Op. 47. Edition Peters

KÖHLER, Louis: Primeros Estudios, Op. 50. Edition Peters.

LEMOINE, Henri: Estudios infantiles para piano, op. 37. Real musical, Madrid, 1989.

SCHMITT, Aloys: Ejercicios preparatorios. Escalas y arpeggios Op. 16. Música Moderna, Madrid, 1984.

Tema 2: Práctica harmónica:

OLTRA, Manuel. Ejercicios de bajo cifrado. Real Musical, Madrid.

PISTON, Walter: Armonía. Barcelona, Idea Books, 2002.

SCHOENBERG, A. Funciones estructurales de la armonía. Barcelona, Idea Books, 2001.

TOCH, Ernst.: Elementos constitutivos de la música. Barcelona, Idea Books, 2001.

FORTE, A. y GILBERT, S: Análisis musical. Introducción al análisis Shenkeriano. Barcelona, Idea Books, 2003.

TOCH, Ernst.: La melodía. Barcelona, Idea Books, 2001

Tema 3: Lectura a Vista:

- BACH, Johann Sebastian: Pequeños preludios y fugas. R. Musical, Madrid, 1990.
- BACH, Johann Sebastián: Álbum de Anna Magdalena. R. Musical, Madrid, 1990.
- BARTÓK, Bela.: Mikrokosmos, vol.1-6. Madrid, Real Musical, 1987.
- CLEMENTI, Muzio: Sonatinas. Edición completa. Boileau, Barcelona, 1980.
- GARCÍA ABRIL, Antón: Cuadernos de Adriana, 2-3. Bolamar, Madrid, 2000.
- GRANADOS, Enrique: Cuentos de la juventud. UME, Madrid, 1990.
- HAYDN, Franz Joseph: Sonatas para piano 1-18. Real Musical, Madrid, 1981.
- KABALEVSKY, D. Piezas para niños Op. 27, Op. 39, Op. 51. Real Musical, 1994.
- KACHATURIAN, Aram: Piezas para niños. Real Musical, Madrid, 1993.
- KUHLAU, Christian: Sonatinen, Op. 55. Peters, London.
- MENDELSSOHN: Songs without words, Op. 19 nº 4 e 6, Op. 30 nº 3 e 6, Op. 38 nº 4, Op. 53 nº 2. E. Peters,
- PROKOFIEV, Sergei: Kinder Music. Boosey & Hawkes, Nova lorque.
- RAMEAU, Jean-Philippe: Oeuvres pour le clavessin. Durand, París, 1986.
- SATIE, Erik: Gymnopedies et Gnossiennes. Dover, Nova lorque, 1995.
- SCHUMANN, Rober t: Escenas de niños, Op. 15. UME, Madrid, 1987.
- SCHUMANN, Rober t: Álbum para la juventud, Op. 68. UME, Madrid, 1987.
- SHUBERT, Franz: Danzas para piano. Dover, Nova lorque, 2000.
- TCHAIKOVSKY, Piotr Ilich: Álbum de la juventud, Op. 39. Real Musical, Madrid, 1987.
- VV. AA.: Maestros del siglo XX. Piezas para jóvenes pianistas. Vols. 1-2. Universal Edition, Madrid, 1974.